

MAZİ FİİL (geçmiş zaman) ÇEKİM TABLOSU				ÖRNEKLER أمثلة Onlar-e- yazdı كَتَبُوا Ben yazdım كَتَبْتُ Sen-e-yazdın كَتَبْتَ Siz-e-yazdınız كَتَبْتُمْ O-e-Yardım etti تَصَّرْتُ Siz-e- “ تَصَّرْتُمْ Biz “ تَصَّرْنَا “ istiğfar ettik اسْتَعْفَرْنَا Onlar-e- istiğfar etti اسْتَعْفَرُوا “ k istiğfar etti اسْتَعْفَرَنِي Onlar-e- dedi قَالُوا Ben dedim قُلْتُ Sen-e- dedin قُلْتَ “ k قُلْتُ
Çoğul	İkil	Tekil		
كَتَبُوا son illet harfi düşer ötre	كَتَبَا	كَتَبَ	müzekker	
ONLAR YAZDI	O İKİSİ YAZDI	O YAZDI		
كَتَبْنَ son illet harfi düşer	كَتَبَتَا	كَتَبَتْ son illet harfi düşer	müennes	
SİZ YAZDINIZ	İKİNİZ YAZDINIZ	SEN YAZDIN		
كَتَبْتُمْ	كَتَبْتُمَا	كَتَبْتِ	müzekker	
ONLAR YAZDINIZ	İKİNİZ YAZDINIZ	SEN YAZDIN		
كَتَبْنِي	كَتَبْتُمَا	كَتَبْتِ	müennes	
BİZ YAZDIK	BİZ YAZDIK	BEN YAZDIM		
كَتَبْنَا	كَتَبْنَا	كَتَبْتُ		

Not 1- mazi fiilin orta harf hareketlerini sözlükten öğreniriz.

2- mazi fiilde ekler sadece sona gelir. (**Kırmızı olanlar**) fiilin sadece son asıl harfinin **harekesi** değişir.

3- illetli fiillerde iki harekesiz harf bir arada bulunursa **illet harfi (ا.و.ی) düşer**.

4- **altı çizili yerde son illet harfi aslına döner, ortası illetli olan fiilin illet harfi düşer, bu düşen harfe göre (ا.و.ی) esre-ötre-üstün önceki harf hareketlenir. Ayrıca** مَدَّ gibi sonu şeddeli fiiller burada açılır.

MUZARİ FİİL (geniş ve şimdiki zaman) ÇEKİM TABLOSU			
Çoğul	İkil	Tekil	
يَكْتُبُونَ son illet harfi düşer	يَكْتُبَانِ	يَكْتُبُ	müzekker
ONLAR yazıyor	O İKİSİ yazıyor	O yazıyor	
يَكْتُبْنَ son illet harfi med harfi olur	تَكْتُبَانِ	تَكْتُبُ	müennes
SİZ yazıyorsunuz	İKİNİZ yazıyorsunuz	SEN yazıyorsun	
تَكْتُبْتُمْ	تَكْتُبْتُمَا	تَكْتُبْتِ	müzekker
ONLAR yazıyorsunuz	İKİNİZ yazıyorsunuz	SEN yazıyorsun	
تَكْتُبْنِي	تَكْتُبْتُمَا	تَكْتُبْتِ son illet harfi düşer	müennes
BİZ yazıyoruz	BİZ yazıyoruz	BEN yazıyorum	
نَكْتُبُ	نَكْتُبُ	أَكْتُبُ	

Not 1- 3 harfli muzari fiilin hareketlerini sözlükten öğreniriz.

4,5,6 harfli fiillerin hareketlerini ise fiil kalıplarından *bablardan* öğreniriz.

2- muzari fiilin sadece baştaki ek harfi ي ve son asıl harfinin harekesi değişir.

Başka hiçbir değişme olmaz.

3-illetli fiillerde iki harekesiz harf bir arada bulunursa **illet harfi (ا.و.ی) düşer**.

4- altı çizili yerlerde orta illet harfi düşer, **Ayrıca** يَمُدُّ gibi sonu şeddeli fiiller burada açılır

5- **لَمَّا ve لَمَّا** muzari fiilin başına gelir ve **manayı olumsuz geçmişe çevirir**, tekilerin sonunu cezmi yapar, ikil, çoğul ve müennes tekil nunlarını düşürür. Muzarinin başına gelen **لَنْ** tekilerin sonunu üstün yapar, ikil, çoğul ve müennes tekil nunlarını düşürür. Mana **Asla yapmaz**

DİĞER ZAMANLAR

لَا يَكْتُبُ yazmaz
مَا يَكْتُبُ yazmıyor
لَمْ يَكْتُبْ yazmadı
لَمْ يَكْتُبْ henüz yazmadı
لَنْ يَكْتُبَ asla yazmaz
سَيَكْتُبُ yazacak
لَا سَيَكْتُبُ yazmayacak
قَدْ يَكْتُبُ yazabilir
قَدْ لَا يَكْتُبُ yazmayabilir

رَبِّمَا يَكْتُبُ belki yazar
رَبِّمَا لَا يَكْتُبُ belki yazmaz
قَدْ كَتَبَ Yazmıştır
كَانَ قَدْ كَتَبَ Yazmış idi
كَانَ يَكْتُبُ Yazıyor idi
كَانَ سَيَكْتُبُ Yazacak idi
سَيَكُونُ قَدْ كَتَبَ Yazmış olacak

TEKİDLİ MUZARİ FİİL (vurgulu gelecek) ÇEKİM TABLOSU

Not: 1-bazen ikinci tekid: vurgu olarak fiilin başına le (ل) getirilir.

2-bazen vurgu nunları **şeddesiz** gelir, fakat anlam değişmez.3-mazi fiilin tekidi, başına **قَدْ** getirilerek **mişli geçmiş** yapılır

Çoğul	İkil	Tekil	şüphesiz mutlaka kesinlikle
يَكْتُبُونَ ONLAR Kesin yazacak	يَكْتُبَانِ O İKİSİ Kesin yazacak	يَكْتُبُ O Kesin yazacak	müzekker
يَكْتُبْنَ SİZ Kesin yazacaksınız	تَكْتُبَانِ İKİNİZ Kesin yazacaksınız	تَكْتُبُ SEN Kesin yazacaksın	müennes
تَكْتُبُونَ SİZ Kesin yazacaksınız	تَكْتُبَانِ İKİNİZ Kesin yazacaksınız	تَكْتُبُ SEN Kesin yazacaksın	müzekker
تَكْتُبْنَ SİZ Kesin yazacaksınız	تَكْتُبَانِ İKİNİZ Kesin yazacaksınız	تَكْتُبُ SEN Kesin yazacaksın	müennes
نَكْتُبُ BİZ Kesin yazacağız	نَكْتُبَانِ BİZ Kesin yazacağız	نَكْتُبُ BEN Kesin yazacağım	

ÖRNEKLER أمثلة

يَكْتُبُ O Kesin yazacak
يَكْتُبَانِ ONLAR Kesin yazacak
تَكْتُبُونَ SİZ Kesin yazacaksınız
تَكْتُبَانِ SİZ Kesin yazacaksınız
أَكْتُبُ BEN Kesin yazacağım
لَتَرُونَ لِرَوْنِ الْجَحِيمِ cehehemi mutlaka kesinlikle göreceksiniz
لَتَسْتَلْنَ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ bugün nimetlerden mutlaka şüphesiz sorulacaksınız

ZAMİRLER1. **MUNFASİL (BİTİŞMEYEN-ÖZNE) ZAMİRLER:** Kendi başına (fiile, harfî cer, İSİM v.b. 'e bitişik olmaksızın) kullanılabilen zamirlerdir.

Çoğul	İkil	Tekil	
هُمْ ONLAR	هُمَا O İKİSİ	هُوَ O	müzekker
هُنَّ	هُمَا	هِيَ	müennes
أَنْتُمْ SİZ	أَنْتُمَا İKİNİZ	أَنْتَ SEN	müzekker
أَنْتُنَّ	أَنْتُمَا	أَنْتِ SEN	müennes
نَحْنُ BİZ	نَحْنُ BİZ	أَنَا BEN	

ÖRNEKLER أمثلة

أَنَا مُعَلِّمٌ ben öğretmenim
أَنْتُمْ مُعَلِّمُونَ siz-e-öğretmensiniz
“ -k- ” أَنْتُنَّ مُعَلِّمَاتُ
هُوَ o-e-yazdı
“ -k- ” أَنْتُمْ onlar-k-
“ -k- ” أَنْتِ sen-k-
“ -k- ” نَحْنُ biz

Not: insan dışındakilerin çoğullarının yerine tekil-müennes zamir **هِيَ** gelir

MUTTASIL (**BİTİŞİK-NESNE**) ZAMİRLER: Kendi başına kullanılmayan (fiil, harfi cer, isim v.b.'e bitişik olarak kullanılan) zamirler.

Çoğul	İkil	Tekil	
هُمْ onları-n	هُمَا o ikisini-n	هُ Onu-n	müzekker
هِنَّ onları-n	هُمَا o ikisini-n	هَا Onu-n	müennes
كُمْ SİZİ-N	كُما İKİNİZİ-N	كَ SENİ-N	müzekker
كُنَّ SİZİ-N	كُما İKİNİZİ-N	كَ SENİ-N	müennes
نَا BİZİ-M	نَا BİZİ-M	ي BENİ-M	

ÖRNEKLER أمثلة

a-Fiillere bitişir

onu-e-k- yazdık كَتَبْنَاهَا
sizi-e- yazdılar-k- كَتَبُواكُمْ
bizi yazdınız-e- كَتَبْتُمَا
onu-k-yazıyoruz- تَكْتُبُهَا
onları-e- yazacağız- سَنَكْتُبُهُمْ
sizi-k- yazmayacağız- لَأَسْكُتَنَّكَ

Not: **1-** insan dışındakilerin çoğullarının yerine tekil-müennes zamir هَا gelir

2- Bitişik zamirler, a-Fiillere b-İsmlere c-harf-i cerlere bitişir.

b- Bitişik zamirler İsimlere bitişir ; isim tamlaması olur

Senin –e-kitabın كِتَابِكَ

Bizim kitabımız كِتَابِنَا

Onların-e- kitab كِتَابُهُمْ

senin–e-öğretmenin مُعَلِّمِكَ

senin iki öğretmenin مُعَلِّمَاكَ

senin–e-öğretmenlerin مُعَلِّمُوكَ

Senin öğretmenini gördüm رَأَيْتُ مُعَلِّمَكَ

senin iki öğretmenini gördüm رَأَيْتُ مُعَلِّمَيْكَ

Senin öğretmenlerini gördüm رَأَيْتُ مُعَلِّمِيكَ

c- Bitişik zamirler Harf-İ Cerlere Bitişir (ismin e, de, den halidir)

Not: 1- harf-i cerler ismin başına gelir ve ismin son harekesini () esre yapar. –(ikilde بَيْنَ–kurallı müzekker çoğulda (بَيْنَ) gelir.

أَيْنَ-nerede

إِلَى أَيْنَ nereye

فِي-de,da

إِلَى- e,a

Üzerine-de عَلَى

İçin لِ

Den,dan مِنْ

قَبْلَ önce

بَعْدَ sonra

مِنْذُ den beri

Sağında فِي يَمِينِ

Solunda فِي يَسَارِ فِي شَمَالِ

ÖRNEKLER أمثلة

إِلَيْكَ sana

لَهَا ona

Batısında فِي عَرَبِ

Doğusunda فِي شَرْقِ

Güneyinde فِي جَنُوبِ

Kuzeyinde فِي شِمَالِ

Altına-da تَحْتَ

Üstüne-de فَوْقَ

Yanına-da عِنْدَ

Önüne-de أَمَامَ

Arkasına-da خَلْفَ

İle beraber مَعَ

arasında بَيْنَ

مِنْكُمْ sizden

خَلْفَنَا arkamızda

بَيْنَنَا aramızda

فِي عَرَبِ الْمَدْرَسَةِ okulun batısında

Harf-i cerler Soru Edatlarına Bitişir Not: soru edatları cümlelerin başına gelir

كَمْ kaç

بِكَمْ kaça

كَمْ يَوْمًا kaç gün

Kaç günde فِي كَمْ يَوْمًا

Kaç günden مِنْ كَمْ يَوْمًا

أيّ- hangi

في أيّ Hangisinde

من أيّ Hangisinden

Not: Sonra gelen isim esre olur

هَلْ mi, mı

متى أيّان ne zaman

منذ متى' ne zamandan beri

حتى=إلى متى ne zamana kadar

مِنْ أَيْنَ-nereden

مَاذَا ne

مَا- ne

لِمَاذَا? ne için

بِمَ ne ile/ sebebiyle

عَنْ مَاذَا=عمّ Neyden, ne hakkında

كَيْفَ أَنَّى Nasıl

مَنْ Kim

فِي مَنْ Kimde

مِنْ مَنْ Kimden

إِلَى مَنْ Kime

لِمَنْ Kim için

مَعَ مَنْ Kim ile beraber

ÖRNEKLER أمثلة

مَنْ هَذَا الْوَلَدُ? bu çocuk kim

مَنْ هَؤُلَاءِ? bunlar kim

لِمَنْ كَتَبْتَ? kim için yazdın

مَنْذ متى تكتبون ne zamandan beri yazıyorsun

مِنْ أَيِّ كِتَابٍ كَتَبْتَ? hangi kitaptan yazdın

ISIMLERDE TEKİL-İKİL-ÇOĞUL

TEKİL	İKİL	ÇOĞUL	
nesne özne يَنْ مَعْلَمُونَ	Özne nesne يَنْ مَعْلَمَانِ	مُعَلِّمٌ	MÜZEKKER
مُعَلِّمَاتٌ	nesne özne مُعَلِّمَاتَانِ يَنْ	مُعَلِّمَةٌ	MÜENNES

Not: 1- isimler, cümle içinde fail-özne olursa, son harekeleri ötre olur.

Başında إ (elif-lam) yoksa çift ötre olur.

2- isimler, cümle içinde meful olursa, son harekeleri أ (elif-lam)lı olursa tek üstün , أ (elif-lam)sız olursa çift üstün olur. Muzafunileyh olursa veya başında harf-i cer bulunursa son harekeleri . esre veya çift esre olur. Müennes çoğullar üstün alması gereken yerde onun yerine esre alır.

مُعَلِّمٌ رَأَى bir öğretmen gördü

مُعَلِّمَانِ “ iki “ “

مُعَلِّمُونَ “ öğretmenler “

مُعَلِّمَاتٌ رَأَيْتُ bir öğretmeni gördüm

مُعَلِّمَيْنِ

مُعَلِّمَيْنِ

لِمُعَلِّمَيْنِ

لِمُعَلِّمَيْنِ

“ iki “ “

“ öğretmenleri “

iki öğretmen için

öğretmenler için

FiİL CÜMLESİ (Fiille Başlayan Cümleye Denir)**ÖGELERİ: Fiil, Fail-Özne Ve Meful-Nesneden ibarettir.**

a-(Fail-Özne, daima ötre veya ikilde ان , kurallı müzekker çoğulda ون alır)

b-(Meful-Nesne, üstün alır, başında harf-i cer varsa esre alır –(ikilde ين –kurallı müzekker çoğulda ين alır)

1- fiil cümlesinde önce basit düz tümleçler, sonra dolaylı tümleçler yazılır.

2- fiil cümlesinde fiil, fail-özneye sadece müzekkerlik-müenneslikte uyar. Fiil cümlesinde **failler-özneler ikil veya çoğul da olsa, fiil tekil kalır.**

ÖRNEKLER **أمثلة**

هَلْ كَتَبْتَ الدَّرْسَ فِي الْمَدْرَسَةِ مِنْ صَدِيقِكَ dersi okulda arkadaşından yazdın mı

Meful Meful Meful fiil soru edatı

İSİM CÜMLESİ (İsimle Başlayan Cümleye Denir)

ÖGELERİ **A-MÜBTEDA**

1- başa gelir

2- son harfinin harekesi ötre olur. (**ikilde ان** , **kurallı müzekker çoğulda ون** olur)

3- başında **أل**(elif-lam) bulunur.

B-HABER (dir, dıra bitişen kelime veya kelimeler, haberdir)

1- sonra gelir

2- son harekesi çift ötre olur. (**ikilde ان** , **kurallı müzekker çoğulda ون** olur)

3- başında **أل**(elif-lam) bulunmaz.

4- haber sadece şu konularda mübtedaya uyar. (**müzekker-müennes //Tekil-ikil-çoğul**)

Ancak İnsan dışındakilerin çoğullarının haberi, sıfatı, fiili,zamiri, ism-i mevsulü vb. müennes-tekil gelir.

5- başında harf-i cer varsa kurala uymaz, sadece harf-i cer sonunu esre yapar.

6- mübteda isim-sıfat tamlaması, masdar manalı fiil cümlesi olabilir

Haber de isim-sıfat tamlaması, fiil ve isim cümlesi şeklinde gelebilir. Haber fiil cümlesi şeklinde gelirse fiil. tekil-ikil-çoğul açısından mübtedaya uyar. **Ancak İnsan dışındakilerin çoğullarının haberi, sıfatı, fiili,zamiri, ism-i mevsulü vb. müennes-tekil gelir.**

ÖRNEKLER **أمثلة**

Haber mübteda

المُعَلِّمُ طَوِيلٌ öğretmen uzundur

المُعَلِّمَانِ طَوِيلَانِ iki öğretmen uzundur

المُعَلِّمُونَ طَوِيلُونَ öğretmenler uzundur

المُعَلِّمَةُ طَوِيلَةٌ -k- öğretmen uzundur

المُعَلِّمَتَانِ طَوِيلَتَانِ iki-k-öğretmen uzundur

المُعَلِّمَاتُ طَوِيلَاتُ -k-öğretmenler uzundur

المُعَلِّمَاتُ فِي الْمَدْرَسَةِ -k-öğretmenler okuldadır.

Haber mübteda

الْكِتَابُ مُفِيدٌ kitap faydalıdır

الْكِتَابَانِ مُفِيدَانِ iki kitap faydalıdır

الْكِتَابُ مُفِيدَةٌ kitaplar faydalıdır

المُعَلِّمَاتُ جُنُنٌ فِي الْمَدْرَسَةِ b-öğretmenler okula geldi

هَؤُلَاءِ الْمُعَلِّمَاتُ مُدْرَسَتِنَا bu b-öğretmenler

bizim okulun öğretmenleridir

HABERİN BAŞA GEÇTİĞİ YERLER

NOT: (**mübteda elif-lamsız ise , haberin başında harf-i cer –zarf varsa**)

Evde bir adam var **فِي الْبَيْتِ رَجُلٌ**

Bende-yanımda bir kalem var **لَدَى قَلَمٍ**

Yanımda bir kalem var mı **هَلْ عِنْدَكَ قَلَمٌ**

BAZI KALIP VE İFADELER

evde hiç bir erkek yok **لَا رَجُلٌ فِي الْبَيْتِ**

evde hiç bir erkek yok **مَا رَجُلٌ فِي الْبَيْتِ**

evde hiç kimse yok **مَا أَحَدٌ فِي الْبَيْتِ**

Allah'ın yanında bir başka ilah mı var **أِلَٰهٌ مَعَ اللَّهِ**

Alim bir adam bizi ziyaret etti **رَجُلٌ عَالِمٌ زَارَنَا**

Sen şüphesiz alimsin-sen alimin ta kendisisin **إِنَّكَ أَنْتَ الْعَالِمُ**

İlim bizzat nurdur **الْعِلْمُ هُوَ النُّورُ**

ÖGELERİ: **1- MUZAAF**

- 1- başta gelir
- 2- başında **أ** (elif-lam) bulunmaz.
- 3- son harfinin harekesi cümle içindeki görevine göre değişir.

4- ikil veya kurallı müzekker çoğul olursa ن düşürülür.

2- MUZAFUN İLEYH

- 1- sona gelir
- 2- başında **أ** (elif-lam) bulunur. Belirtisiz tamlama olursa **أ** (elif-lam) bulunmaz.
- 3- son harfinin harekesi esre olur. **–(ikilde ين –kurallı müzekker çoğulda ين) alır.**

ÖRNEKLER **أمثلة**

بَابُ الْمَدْرَسَةِ okulun kapısı
بَابُ الْمَدْرَسَتَيْنِ iki okulun kapısı
بَابُ الْمَدْرَسَاتِ okulların kapısı
بَابَا الْمَدْرَسَةِ okulun iki kapısı
أَبْوَابُ الْمَدْرَسَةِ okulun kapıları

مُعَلِّمُ الْقَرْيَةِ Köyün –e-öğretmeni
مُعَلِّمَاتُ الْقَرْيَةِ Köyün iki –e-öğretmeni
مُعَلِّمُو الْقَرْيَةِ Köyün –e-öğretmenleri
رَأَيْتُ مُعَلِّمَ الْقَرْيَةِ Köyün –e-öğretmenini gördüm
رَأَيْتُ مُعَلِّمِي الْقَرْيَةِ Köyün iki –e-öğretmenini gördüm
رَأَيْتُ مُعَلِّمِي الْقَرْيَةِ Köyün –e-öğretmenlerini gördüm

Uzun isim tamlamaları **لَوْنُ مِفْتَاحِ بَابِ مَدْرَسَةِ الْقَرْيَةِ** köyün okulunun kapısının anahtarının rengi
Birleşmiş milletler genel sekreterinin Ortadoğu temsilcisi **مُمَثِّلُ الشَّرْقِ الْوَسْطِيِّ لِلْأَمِينِ الْعَامِّ لِلدَّيْنِ الْمُتَّحِدَةِ**

SIFAT TAMLAMASI

ÖGELERİ: SIFAT VE MEVSUF (nitelenen isim)

- 1- Sıfat sonra gelir
- 2- sıfat, mevsufa her açıdan uyar. **(müzekker-müennes //Tekil-ikil-çoğul// أ // son hareke)**
Ancak İnsan dışındakilerin çoğullarının haberi, sıfatı, fiili, zamiri vb. müennes-tekil gelir.

ÖRNEKLER **أمثلة**

وَلَدٌ صَغِيرٌ küçük bir çocuk
وَلَدَانِ صَغِيرَانِ küçük iki çocuk
وَلَدَيْنِ صَغِيرَيْنِ عَلَى küçük iki çocuğun üzerine
الْأَوْلَادِ الصَّغِيرُونَ küçük çocuklar

عَلَى الْمُعَلِّمَتَيْنِ الصَّغِيرَتَيْنِ küçük iki bayan öğretmenin üzerine
الْمُعَلِّمَاتِ الصَّغِيرَاتِ küçük bayan öğretmenler

الْمُعَلِّمَةِ الصَّغِيرَةِ küçük bayan öğretmen
الْمُعَلِّمَاتِ الصَّغِيرَاتِ küçük iki bayan öğretmen

Okulun kapısı **بَابُ الْمَدْرَسَةِ**
Okulun küçük kapısı **بَابُ الْمَدْرَسَةِ الصَّغِيرِ**
Büyük okulun küçük kapısı **بَابُ الْمَدْرَسَةِ الْكَبِيرَةِ الصَّغِيرِ**

İŞARET İSİMLERİ

Yakın için işaret zamirleri			
Çoğul	İkil	Tekil	
هَؤُلَاءِ BUNLAR	(هَذَيْنِ) هَذَانِ nesne özne	هَذَا	Müzekker
	هَاتَيْنِ nesne	هَذَانِ / هَذِي özne	Müennes

Uzak için işaret zamirleri			
Çoğul	İkil	Tekil	
أولئك	ذَانِكَ	ذَاكَ ذَاكَ	Müzekker
	تَانِكَ	تَاكَ / تَيْكَ تَلْكَ	Müennes

Not: 1- ismin başına gelir.

2- işaret ismi, tekil-ikil-çoğul ve müzekkerlik-müenneslikte işaret edilen isme uyar. Sadece insan dışındaki çoğullarda işaret ismi müennes tekil **هَذِهِ تِلْكَ * هَذِهِ** gelir.

3- ismin başında mutlaka (أَل) elif-lam bulunur.

4- İşaret isimlerinin sonlarına eklenen “ك” harfi muhataba göre çekimlidir. Örneğin: ذَالِكُمْ ، ذَالِكِمَا ، ذَالِكُمْ v.b.

ÖRNEKLER **أَمْثَلَةٌ**

Bu -e-öğretmen **هَذَا الْمُعَلِّمُ**

“ iki-e- “ **هَذَانِ الْمُعَلِّمَانِ**

Bu -e-öğretmenler **هَؤُلَاءِ الْمُعَلِّمُونَ**

Bu -e-öğretmenler için **لِ هَؤُلَاءِ الْمُعَلِّمِينَ**

“ iki-e- “ için **لِ هَذَيْنِ الْمُعَلِّمَيْنِ**

Bu kitap **هَذَا الْكِتَابُ**

Bu iki kitap **هَذَانِ الْكِتَابَانِ**

Bu iki kitaptan **مِنْ هَذَيْنِ الْكِتَابَيْنِ**

“ kitaplar **هَذِهِ الْكُتُبُ**

o kitap **ذَالِكَ الْكِتَابُ**

“ kitaplar **تِلْكَ الْكُتُبُ**

إِنَّ VE KARDEŞLERİ

1- isim cümlesinin başına gelirler.

2- mübtedayı **üstün** yaparlar. Mübteda **ikilse يَنْ –kurallı müzekker çoğulsa** alır.

Müennes çoğullar üstün alması gereken yerde onun yerine esre alır

3- haber aynen kalır.

إِنَّ şüphesiz

أَنَّ dığını, diğini

كَأَنَّ sanki ,miş gibi

لَكِنَّ ama, fakat

لَيْتَ keşke

لَعَلَّ belki, umulur ki

ÖRNEKLER **أَمْثَلَةٌ**

Haber mübteda

لَعَلَّ الْمُعَلِّمَيْنِ طَوِيلَانِ belki iki k-öğretmen uzundur

لَكِنَّ الْمُعَلِّمَاتِ طَوِيلَاتٍ fakat-k-öğretmenler uzundur

أَنَّ الْمُعَلِّمَ طَوِيلٌ -e-öğretmen uzundur

إِنَّ الْمُعَلِّمِينَ طَوِيلَانِ şüphesiz iki-e-öğretmen uzundur

لَيْتَ الْمُعَلِّمِينَ طَوِيلُونَ keşke e-öğretmenler uzun olsa

كَأَنَّ الْمُعَلِّمَةَ طَوِيلَةٌ sanki -k- öğretmen uzundur

كَانَ VE KARDEŞLERİ

1- isim cümlesinin başına gelirler.

2- mübteda aynen kalır.

3- haberi **üstün** yaparlar. haber **ikilse يَنْ –kurallı müzekker çoğulsa** alır.

Müennes çoğullar üstün alması gereken yerde onun yerine esre alır

كَانَ يَكُونُ oldu * oluyor*olur

صَارَ سَيَّصِيرُ “ “ “ dönüştü,dönüşüyor

أَصْبَحَ يَصْبِحُ “ sabahladı,sabaha çıktı

لَيْسَ değildir

أَضْحَى kuşluk vaktine çıktı, kuşlukta bir işle meşgul oldu

ظَلَّ kaldı, devam etti,geçti, gündüz bir işle meşgul oldu

أَمْسَى akşama girdi ,erişti, akşamleyin bir iş yaptı

بَاتَ geceledi, geceyi geçirdi, geceleyin bir işle meşgul oldu

مَا زَالَ hala

مَا فَتَى hala

مَا بَرَحَ hala

مَا دَامَ ..diğın sürece,müddetce, ...dikce

MAZİ FİİL (geçmiş zaman) ÇEKİM TABLOSU			
Çoğul	İkil	Tekil	
كَانُوا	كَانَا	كَانَ	müzekker
ONLAR İdi,oldu	O İKİSİ İdi,oldu	O İdi,oldu	
كَانْنَ	كَانَتَا	كَانَتْ	müennes
Siz İdi, oldunuz	SEN İdin, oldun	SEN İdin,oldun	
كَانْتُمْ	كَانْتُمَا	كَانْتِ	müzekker
كَانْتُنَّ	كَانْتُنْمَا	كَانْتِ	müennes
Biz idik olduk	Biz idik olduk	Benidim, oldum	

MUZARİ FİİL (geniş ve şimdiki zaman) ÇEKİM TABLOSU			
Çoğul	İkil	Tekil	
يَكُونُونَ	يَكُونَانِ	يَكُونُ	müzekker
onlar olur oluyor	o ikisi olur oluyor	O olur oluyor	
يَكُنْنَ	يَكُونَانِ	يَكُونُ	müennes
Siz oluyor sunuz	SEN oluyor orsunuz	SEN olur oluyorsun	
تَكُونُونَ	تَكُونَانِ	تَكُونُ	müzekker
تَكُنْنَ	تَكُونَانِ	تَكُونِينَ	müennes
Biz olur oluyoruz	Biz olur oluyoruz	Ben olur oluyorum	

ÖRNEKLER **أمثلة**

Öğrenim günlük olarak altı saattir.

سيصير الدراسة ست ساعات يومياً. Öğrenim günlük olarak altı saat olacak

ليس المعلمان طويلين iki öğretmen uzun değil

كان الله رحيماً allah çok merhametlidir

أصبح الولد نائماً çocuk sabahleyin uyudu

أضحى الجو بارداً kuşluk vakti hava soğudu

ظل الرجل عاملاً adam gün boyu çalıştı

إجتهد مادمت طالباً Öğrenci olduğun sürece çalış

ARAPÇA DİLBİLGİSİ BELİRTİLİ İSM-İ MEVSULLER

ÇOĞUL	İKİL	TEKİL	
الَّذِينَ	الَّذَانِ özne الَّذَيْنِ -- nesne	الَّذِي	MÜZEKKER
KI ONLAR	KI İKİSİ	الَّتِي	MÜENNES
الذَّائِي ، الذَّائِي ، الذَّائِي	الذَّائِي özne الذَّائِي -- nesne		

Not: Sadece insan dışındaki çoğullarda ism-i mevsul müennes tekil **الَّتِي** gelir.

BELİRTİSİZ İSM-İ MEVSULLER

مَنْ (kimse-ler): Sadece akıllılar için kullanılır.

مَا (şeyler) Hayvan ve canlılar için kullanılır

أَيُّ (hangisi) İnsan, hayvan ve cansızlar için kullanılır

ÖRNEKLER **أمثلة**

جَاءَ الْمَعْلَمُ الَّذِي ذَهَبَ إِلَى الْبَيْتِ eve giden öğretmen geldi (FAİL-ÖZNE)

جَاءَ الْمَعْلَمَانِ الذَّانِ ذَهَبَا إِلَى الْبَيْتِ eve giden iki öğretmen geldi (FAİL-ÖZNE)

رَأَيْتُ الْمَعْلَمَيْنِ الذَّانِ ذَهَبَا إِلَى الْبَيْتِ eve giden iki öğretmeni gördüm (MEFUL-NESNE)

جَاءَ الْمَعْلَمُونَ الذَّانِ ذَهَبُوا إِلَى الْبَيْتِ eve giden öğretmenler geldi (FAİL-ÖZNE)

رَأَيْتُ الْمَعْلَمِينَ الذَّانِ ذَهَبُوا إِلَى الْبَيْتِ eve giden öğretmenleri gördüm (MEFUL-NESNE)

لَا تَأْكُلْ مَا أَكَلْتَهَا Benim yediklerimi(şeyleri) sen yemezsin

لَا تَعْصِبْ مَنْ عَضِبُواهُمْ Onların kızdığı kimselere sen kızmazsın

EMR-İ GAİB (3. şahsa emir)

MUZARİ FİİL (geniş ve şimdiki zaman) ÇEKİM TABLOSU			
Çoğul	İkil	Tekil	Olumsuzluk LA
يَكْتُبُونَ	يَكْتُبَانِ	يَكْتُبُ	müzekker
ONLAR yazıyor	O İKİSİ yazıyor	O yazıyor	
يَكْتُبْنَ	تَكْتُبَانِ	تَكْتُبُ	müennes

ONLAR(e) YAZSIN

1- Muzarideki karşılığı olan özne bulunur

2- başına (ل li) getirilir

3- tekilerin sonu cezm yapılır, ikil ve kurallı müzekker çoğullarda (ن nun) düşürülür. **MÜENNES**

ÇOĞUL NUNLARI HİÇ DÜŞMEZ.

ÖRNEKLER **أمثلة**

لِيَكْتُبُوا Onlar(e) yazsın

لِيَكْتُبْ O(k) yazsın

لِيَكْتُبْنَ Onlar(k) yazsın

NEHY-İ GAİB (3. şahsa yasaklama)

MUZARİ FİİL (geniş ve şimdiki zaman) ÇEKİM TABLOSU			
Çoğul	İkil	Tekil	Olumsuzluk LA
يَكْتُبُونَ	يَكْتُبَانِ	يَكْتُبُ	müzekker
ONLAR yazıyor	O İKİSİ yazıyor	O yazıyor	
يَكْتُبْنَ	تَكْتُبَانِ	تَكْتُبُ	müennes

ONLAR(e) YAZMASIN

1- Muzarideki karşılığı olan özne bulunur

2- başına (لا la) getirilir

3- tekilerin sonu cezm yapılır, ikil ve kurallı müzekker çoğullarda (ن nun) düşürülür. **MÜENNES ÇOĞUL NUNLARI HIÇ DÜŞMEZ.**

ÖRNEKLER أمثلة

يَكْتُبُونَ لا Onlar(e) yazmasın

تَكْتُبُ لا O(k) yazmasın

يَكْتُبْنَ لا Onlar(k) yazmasın

NEHY-İ HAZİR (2. şahsa yasaklama)

تَكْتُبُونَ	تَكْتُبَانِ	تَكْتُبُ	müzekker
SİZ yazıyorsunuz	İKİNİZ yazıyorsunuz	SEN yazıyorsun	
تَكْتُبْنَ	تَكْتُبَانِ	تَكْتُبِينَ	müennes

SİZ(e) YAZMAYIN

1- Muzarideki karşılığı olan özne bulunur

2- başına (لا la) getirilir

3- tekilerin sonu cezm yapılır, ikil ve kurallı müzekker çoğullarda (ن nun) düşürülür. **MÜENNES ÇOĞUL NUNLARI HIÇ DÜŞMEZ.**

ÖRNEKLER أمثلة

تَكْتُبُونَ لا siz (e) yazmayın

تَكْتُبُ لا sen (k) yazma

تَكْتُبِينَ لا siz (k) yazmayın

EMR-İ HAZİR (2. şahsa emir)

تَكْتُبُونَ	تَكْتُبَانِ	تَكْتُبُ	müzekker
SİZ yazıyorsunuz	İKİNİZ yazıyorsunuz	SEN yazıyorsun	
تَكْتُبْنَ	تَكْتُبَانِ	تَكْتُبِينَ	müennes

SİZ(e) YAZIN

1- Muzarideki karşılığı olan özne bulunur

2- başındaki te(ت) atılır. **okunuyorsa** a- tekilerin sonu cezm yapılır, ikil ve kurallı müzekker çoğullarda (ن) nun) düşürülür. İşlem tamamdır

b- **okunmuyorsa** yerine elif (ا) konur. Elifin(ا) harekesi, fiilin sondan ikinci asıl harfinin harekesi ötre ise ötre, üstün veya esre ise esre olur.

c-tekilerin sonu cezm yapılır, ikil ve kurallı müzekker çoğullarda (ن) nun) düşürülür. İşlem tamamdır
MÜENNES ÇOĞUL NUNLARI HIÇ DÜŞMEZ.

Not: ifal kalıbındaki fiillerin emr-i hazırlarında başa getirilen elifin harekesi **daima üstün** olur.

ÖRNEKLER **أمثلة**

siz(e) yazın 1- **اكتبون** 2- **اكتبوا** I b- ötre c- cezm veya nun düşer.

اكتبوا

sen (k) yaz **اكتب**

sen (k) yaz **اكتب**

İSM-İ FAİL (yapan, yapmış, kıran, kırmış)

A- 3 harfli fiillerde **فاعل** kalıbına uydurulur

Eğer sadece fiilin ikinci kök harfi illet harfi ise, bu illet harfi hemzeye dönüşür. Uyuyan **نام** uyudu

Eğer fiilin sadece son harfi illetli ise illet harfi (elif-lamsız olursa) düşer. Elif-lamlı olursa med harfi olarak gelir. . Örneğin:Hakim **القاضي** Bir hakim **فاض** hükmetti **قضى**

B- 4,5 ve 6 harfli fiillerde

1- mazi-tekil-müzekker (sözlükteki şekli) fiilin başında **elif varsa atılır**

2- başına **ötreli mim** getirilir.

3- Sondan ikinci asıl harfin harekesi **esre** yapılır.

4- Eğer fiilin son harfi illetli ise illet harfi (elif-lamsız olursa) düşer

İSM-İ FAİLİN ÇEKİMİ

çoğul	ikil	tekil	
اكتبون özne كُتِبَ كُتِبَ كُتِبَ	اكتبان Nesne اكتبين özne	اكتب	Müzekker
اكتبوا اكتبت كُتِبَ كُتِبَ كُتِبَ	اكتبان Nesne اكتبين özne	اكتبت	müennes

Not: altı çizili ve kırmızıolan fazlardan ek çoğullar, sadece üç harfli fiillerde geçerlidir.

ÖRNEKLER **أمثلة**

İSM-İ MEFUL (yapılan, yapılmış, kırılan, kırılmış)**A- 3 harfli fiillerde مَفْعُولٌ kalıbına uydurulur.**

Fiilin sadece ikinci kök harfi illetli harf ise (fiil ecvef ise) atılır, harekesi öncesindeki harfe verilir.

Örneğin: **korudu**– صَانُ **korunan** مَصُونٌ

Fiilin sadece ikinci kök harfinin aslı ي ise kalıptaki damme, kesraya dönüşür.

satılan, satılmış مَبِيعٌ – بَاعَ sattı

B- 4,5 ve 6 harfli fiillerde

1- **mazi**-tekil-müzekker (sözlükteki şekli) fiilin başında **elif varsa atılır**

2- başına **ötreli mim** getirilir.

3- Sondan ikinci asıl harfin harekesi **üstün** yapılır.

İSM-İ MEFULÜN ÇEKİMİ

çoğul	ikil	tekil	
مَكْتُوبِينَ مَكْتُوبُونَ Nesne özne	مَكْتُوبَانِ مَكْتُوبَيْنِ Nesne özne	مَكْتُوبٌ	Müzekker
مَكْتُوبَاتٍ مَكَاتِيبٌ	مَكْتُوبَاتٍ مَكْتُوبَيْنِ Nesne özne	مَكْتُوبَةٌ	müennes

Not: altı çizili ve kırmızıolan fazladan ek çoğul, sadece üç harfli fiillerde geçerlidir.

ÖRNEKLER أمثلة**SAATLER**

كيف نُعبّر عن السّاعات؟

Saatleri nasıl ifade ederiz?

Saati söylemeden de vakti belirtebiliriz

1 - السّاعة الواحدة :

Saat bir.

2 - السّاعة الثّانية :

Saat iki.

3 - السّاعة الثّالثة :

Saat üç.

4 - السّاعة الرّابعة :

Saat dört.

5 - السّاعة الخامسة :

Saat beş.

6 - السّاعة السّادسة :

Saat altı.

7 - السّاعة السّابعة :

Saat yedi.

8 - السّاعة الثّامنة :

Saat sekiz.

9 - السّاعة التّاسعة :

Saat dokuz.

10 - السّاعة العاشرة :

Saat on.

11 - السّاعة الحادية عشرة :

Saat on bir.

12 - السّاعة الثّانية عشرة :

Saat on iki

كيف نُعبّر عن الدّقائِق؟

Dakikaları nasıl ifade ederiz?

والتّواني كذلك مثل الدّقائِق.

Saniyelerde aynı dakikalar gibi ifade edilir.

Geçiyor

1 - وخمسُ دَقائِق : Beş geçiyor

2 - وعشرُ دَقائِق : On geçiyor

3 - وخمسُ وعشرون دَقيقة : Yirmi beş geçiyor

4 - والرّبْع : Çeyrek geçiyor

5 - والتّلتُ : Yirmi geçiyor

Vardır

- 1 - : Beş var - : **إِلَّا خَمْسَ دَقَائِقَ**
 2 - : On var - : **إِلَّا عَشْرَ دَقَائِقَ**
 3 - : Yirmi beş var - : **إِلَّا خَمْسًا وَعَشْرِينَ دَقِيقَةً**
 4 - : Çeyrek var - : **إِلَّا رُبْعًا**
 5 - : Yirmi var - : **إِلَّا ثَلَاثًا**
 - : Saat yarım (buçuk) - : **وَالنَّصْفُ**

- من الساعة 3 — 12 صباحاً
 Üç ten - On ikiye kadar (Sabahleyin)
 ومن الساعة 12 — 3 ظهراً
 On iki den - Üç e kadar (Akşamleyin)
 ومن الساعة 3 — 5 عصراً
 Üç ten - Beş e kadar (İkindi)
 ومن الساعة 5 — 9 مساءً
 Beş ten - Dokuz a kadar (Akşamleyin)
 ومن الساعة 9 — 12 ليلاً
 Dokuz da - On ikiye kadar (Geceleyin)
 ومن الساعة 12 — 3 منتصف الليل
 On iki den-Üç e kadar (Gece yarısı)

وهناك في الساعة أيضاً تعبير : بعد الظهر / وقبل الظهر.

Not: **12 saate göre** Saatler de birde şu ifadeler kullanılmaktadır:

Öğleden sonra / Öğleden sora.

الساعة الثامنة والنصف مساءً كم الساعة في أدناه؟

- 20: 30: الساعة الثامنة والنصف مساءً

- 09: 15: الساعة التاسعة والرابع صباحاً

- 15: 20: الساعة الثالثة والثلاث عصرًا

- 24: 02: الساعة الثانية عشرة ودقيقتان في منتصف الليل.

- 03: 01: الساعة الثالثة ودقيقة (واحدة) صباحاً

الساعة الحادية عشرة إلا خمس وعشرين دقيقة صباحاً.

- 10:35 sabahleyin)

الساعة الثانية إلا ثلاث دقائق ظهراً

- 02:57 (Öğleyin)

الساعة التاسعة إلا عشر دقائق ليلاً

- 20:50 (Geceleyin)

الساعة الثالثة إلا إحدى عشر دقيقة في منتصف الليل

- 02:49 (Gece yarısı)

الساعة الواحدة إلا ثلاثاً ظهراً

-12:40 (Öğleyin)

BABLAR=FİİLLERDEN FİİL TÜRETME KALIPLARI

Not: 1- üç harfli fillerin mazi, muzari ve masdarlarını ancak sözlükten öğrenebiliriz.

2- 4,5 ve 6 harfli fillerin mazi, muzari ve masdarlarını aşağıdaki kalıpları ezberlersek bilebiliriz. Sözlüklerde yazmaz.

3- her fiil istenilen fiil kalıbına sokulamaz, doğrusu için Araplara veya sözlüğe başvurulmalıdır.

DÖRT HARFLİ FİİL KALIPLARI		
Mastar	Muzari	Mazi anlamları
تَفَعَّلَ	يُفَعِّلُ	فَعَّلَ çok fena yaptı. yaptırdı
إِفْعَالٌ	يُفْعِلُ	أَفْعَلَّ yaptırdı
مُفَاعَلَةٌ ، فِعَالٌ	يُفَاعِلُ	فَاعَلَّ beraber ortak yaptı
BEŞ HARFLİ FİİL KALIPLARI		
Mastar	Muzari	Mazi
تَفَعَّلَ	يَتَفَعَّلُ	تَفَعَّلَ yaptı
إِفْتِعَالٌ	يَفْتَعِلُ	اِفْتَعَّلَ yapıldı etkilendi
إِنْفِعَالٌ	يَنْفَعِلُ	اِنْفَعَّلَ yapıldı etkilendi

تَفَاعُلٌ	يَتَفَاعَلُ	تَفَاعَلٌ beraber ortak yaptı
اِفْعَالٌ	يَفْعَلُ	اِفْعَلَّ renkler içindir Sarardı kızardı....
ALTI HARFLİ FİİL KALIPLARI		
Mastar	Muzari	Mazi
اِسْتَفْعَالٌ	يَسْتَفْعِلُ	اِسْتَفْعَلَّ yapmak-yapılmasını istedi
ASLI DÖRT HARFLİ VE BEŞ OLAN FİİLLER		
فَعْلَةٌ	يُفْعِلُ	فَعَّلَ
ASLI DÖRT ZİYADEYLE BEŞ HARF OLAN FİİLLER		
تَفَعَّلٌ	يَتَفَعَّلُ	تَفَعَّلَ

ÖRNEKLER أمثلة

Savaştı قَاتَلَ

Çoğalttı كَثَّرَ

Büyüklendi تَكَبَّرَ

Büyüttü كَبَّرَ

Güreşti صَارَعَ

Birbirinden nefret etti تَنَافَرَ

Nefret ettirdi نَفَّرَ

Kolaylaştırdı يَسَّرَ

Kolaylaştı تَيْسَّرَ

Dua istedi اِسْتَدْعَى

Yardım istedi اِسْتَمَدَّ

Danışmak istedi اِسْتَشَارَ

Not: bu mazi fillerden her biri, yukarıdaki kalıplardan hangisine uyuyorsa muzari ve masdarları o kalıba göre getirilmelidir. Bu kalıplar ezbere bilinmelidir.

SAYILAR

الأعداد المفردة

Tekli sayılar. (1-10 ARASI SAYILAR)

1- sadece 3-10 arası sayılarda müzekkerlik-müenneslik terstir.

2- 3-10 arası sayıların **temyizi (sayılan şey)** çoğul, elif-lamsız ve esreli gelir

3- 11-99 arası sayıların **temyizi (sayılan şey)** tekil, elif-lamsız ve üstün gelir.

4- 100.katları 1000..sayılarının **temyizi (sayılan şey)** tekil, elif-lamsız ve esreli gelir

Dişi	Erkek için sayılar
Bir 1- واحدة	1- واحد
İki 2- إثنان	2- اثنان
Üç 3- ثلاث	3- ثلاثة
Dört 4- أربع	4- أربعة
Beş 5- خمس	5- خمسة

Altı 6- ست	6- ستة
Yedi 7- سبع	7- سبعة
Sekiz 8- ثمان	8- ثمانية
Dokuz 9- تسع	9- تسعة
On 10- عشر	10- عشرة

Örnekler: الأمثلة:

- bir adam geldi - جاء رجل واحد .
- Bir kız çocuğu geldi - جاءت طفلة واحدة .
- İki kitap okudu, m - قرأت كتابين اثنين .
- Üç adamı karşıladım . - إستقبلت ثلاثة رجال .
- Ömer beş gün uyudu - نام عمر خمسة أيام .
- onlar üç kadındır . - هن ثلاث نسوة .
- . مررت بتسع مهندسين karşılaştım Dokuz mühendisle karşılaştım

Mürekkeb (Bileşik) sayılardır الأعداد المركبة

للذكر Erkek için sayılar	للمؤنث Dişi için sayılar
11- إحدى عشرة	: On bir - أحد عشر
12- اثنتا عشرة	: On iki - اثنا عشر
13- ثلاث عشرة	: On üç - ثلاثة عشر
14- أربع عشرة	: On dört - أربعة عشر
15- خمس عشرة	: On beş - خمسة عشر
16- ست عشرة	: On altı - ستة عشر
17- سبع عشرة	: On yedi - سبعة عشر
18- ثمان عشرة	: On sekiz - ثمانية عشر
19- تسع عشرة	: On dokuz - تسعة عشر

Not: 11-19 arası sayıların harekesi özne veya nesne olsalar da değişmez.

جاءَ اثنا عشرَ طفلاً. -oniki çocuk geldi
 جاءتُ سبعُ عشرةَ طفلةً. - Onyedı kız çocuğu geldi
 سلمتُ على سبعِ عشرةَ طفلةً. - onyedı kız çocuğuna selam verdim
 رأيتُ اثني عشرَ طفلاً (اثنتي عشرةَ طفلةً) -oniki kız-erkek çocuğu gördüm

Nesne için özne için

عشرون	: Yirmi (-) 20
ثلاثين	: 30 ثلاثون (=)
أربعين	: 40 أربعون (=)
خمسین	: 50 خمسون (=)
ستين	: 60 ستون (=)
سبعين	: 70 سبعون (=)
ثمانين	: 80 ثمانون (=)
تسعين	: 90 تسعون (=)

Örnekler.

هذه عشرون كتاباً. -bunlar yirmi kitaptır.
 جاء ثمانون مقاتلاً. - Seksen savařcı geldi
 اشتريتُ عشرين حقيبةً. - yirmi çanta aldım
 سلمتُ على ثمانين طالبةً. - seksen kız öğrenciye selam verdim

الأعداد المعطوفة Matuf (Atıflı) sayılardır.

للذكر Erkek için	للمؤنث Dişi için sayılar
21- إحدى وعشرون	: واحد وعشرون
32- اثنتان وعشرون	: اثنان وثلاثون
43- ثلاث وأربع	: - ثلاثة وأربعون
54- أربع وخمسون	: - أربعة وخمسون
65- خمس وستون	: - خمسة وستون
76- ست وسبعون	: - ستة وسبعون
87- سبع وثمانون	: - سبعة وثمانون
98- ثمان وتسعون	: - ثمانية وتسعون
99- تسع وتسعون	: - تسعة وتسعون

الأمثلة: Örnekler.

ذهب سبعاً وأربعون طالباً. -e- 47
 رأيتُ سبعةً وخمسين طالباً. -e- 57
 رأيتُ سبعةً وخمسين طالباً.

سَلَّمْتُ عَلَى سِتِّ وَثَمَانِينَ طَالِبَةً . - 86 -k-öğrenciye selam verdim
 فِي الْيَوْمِ أَرْبَعٌ وَعِشْرُونَ سَاعَةً . - Günde 24 saat vardır.

Diğer sayılar: بقية الأعداد

Erkek ve Dişi Sayılar için للمذكر والمؤنث

100 :مائة - Yüz
 200 :مئتان - İki yüz
 300 :ثلاثمائة - Üç yüz
 900 :تسعمائة - Dokuz yüz
 1000 :ألف - Bin
 2000 :إلّفان - İki bin
 9000 :تسعة آلاف - Dokuz bin
 10000 :عشرة آلاف - On bin
 100000 :مائة ألف - Yüz bin
 1000000 :مليون - Milyon

Örnekler: الأمثلة:

107 kitap - مائة وسبعة كتب .
 514 kitap - خمسمائة وأربعة عشر كتاباً .
 5000 kitap - ثلاثة آلاف كتاب .
 113 çanta - مائة وثلاث عشرة حقيبة .
 17 000 - سبعة عشر ألفاً .
 700 000 - سبعمائة ألف .
 900 000 kitap - تسعمائة ألف كتاب

Sıra Sayıları الأعداد الترتيبية

Erkek için للمذكر

1 - الأول
 2 - الثاني
 3 - الثالث
 4 - الرابع
 5 - الخامس
 6 - السادس
 7 - السابع
 8 - الثامن
 9 - التاسع
 10 - العاشر
 11 - الحادي عشر
 12 - الثاني عشر
 13 - الثالث عشر
 20 - عِشْرُونَ
 21 - Yirmi birinci
 22 - Yirmi ikinci
 23 - Yirmi üçüncü
 30 - ثلاثون

Dişi için للمؤنث

الأولى
 الثانية
 الثالثة
 الرابعة
 السادسة
 الخامسة
 السابعة
 الثامنة
 التاسعة
 العاشرة
 الحادية عشر
 الثانية عشر
 الثالثة عشر
 - عِشْرُونَ
 الحادية وعِشْرُونَ
 الثانية وعِشْرُونَ
 الثالثة وعِشْرُونَ
 ثلاثون

Örnekler: الأمثلة:

21inci ders - الدرس الحادي والعشرون .
 21inci kız - البنت الحادية والعشرون .
 11inci çocuğu gördüm . - رأيتُ الطفلَ الحادي عشرَ
 11inci çocuğa selam verdim . - سلَّمْتُ عَلَى الطِفْلةِ الحاديّةِ عشرَ

ALET İSMİ (اسم الآلة)

Fiilden türeyen ve ait olduğu fiilin kendisiyle işlendiği alete delalet eden isim yapısıdır.

Müteaddi, üçlü fiillerden türerler. Alet isimleri şu kalıplardadır:

1. مَفْعَالٌ

- a. كَالٌ ölçmek, tartmak – مِكْيَالٌ ölççek
b. فَتْحٌ açmak – مِفْتَاحٌ anahtar

2. مَفْعَلٌ

- a. عَزَلَ eğirmek – مِعْزَلٌ iğ
b. نَبَّرَ yükseltmek – مَنبَرٌ minber

3. مَفْعَلَةٌ

- a. لَعِقَ yalamak – مَلْعَقَةٌ kaşık
b. كَنَسَ süpürmek – مِكْنَسَةٌ süpürge

4. مَفْعُلٌ

- a. نَخَلَ elemek – مَنخَلٌ elek

5- فَعَالَةٌ

- a- karlı oldu ثَلَجٌ buzdolabı
b- ısıttı سَخَّنَ şofben

ZAMAN VE MEKAN İSMİ (işin yapıldığı yer ve zaman anlamına gelir)

1-Not: 4,5 ve 6 harfli fiillerin zaman ve mekan ismi, **ism-i mefulleriyle** aynıdır.

المُسْتَشْفَى şifa istenen yer-zaman :hastane: **şifa arama** anlamlarına gelir.

2- 3 harfli fiillerin zaman ve mekan ismi, aşağıdaki kalıplara göre yapılır.

KALIPLARI: مَفْعَلٌ مَفْعَلَةٌ مَفْعُلٌ مَفْعَلَةٌ

ÖRNEKLER امثلة

- ekti مَزْرَعَةٌ çiftlik-ekme yeri ve zamanı
söz Verdi مَوْعِدٌ randevu-söz verme yeri ve zamanı
indi نَزَلَ ev
bindi رَكِبَ binek
Durdu وَقَفَ Durak
Sığındı أَوَى sığınmak

SIFAT-I MÜŞEBBEHE (kalıcı sıfatlara denir)

KALIPLARI

- 1- أَفْعُلٌ (Müennesi فَعْلَاءٌ) renk, sakatlık veya süs ifade eden sıfatlar için
Siyah أَسْوَدٌ - سَوْدَاءٌ Topal أَعْرَجٌ - عَرَجَاءٌ

- 2- فُعْلَانٌ (Müennesi فَعْلَى) iç sıkıntıları ifade eden sıfatlar için
Susuz عَطْشَانٌ - عَطْشَى Aç جَوْعَانٌ - جَوْعَى tok شَعْبَانٌ - شَعْبَى kızgın غَضْبَانٌ - غَضْبَى

- 3- فُعُولٌ (Müennesi فَعُولَةٌ) iç hastalıkları vb.. ifade eden sıfatlar için
Yorgun تَعِبٌ - تَعِبَةٌ endişeli قَلِقٌ - قَلِقَةٌ üzgün حَزَنٌ - حَزْنَةٌ

- 4- فَعِيلٌ (Müennesi فَعِيلَةٌ)
Cömert كَرِيمٌ - كَرِيمَةٌ hoşgörülü سَمِيحٌ - سَمِيحَةٌ kibar ظَرِيفٌ - ظَرِيفَةٌ

Not: sıfat-ı müşebbehin kural dışı bir çok örneğini sözlüklerden öğreniriz.

İSM-İ MENSUB (sal,sel, li,lu, lık,luk,cılcı,cü anlamlarına gelen sıfattır.)

- Yapılışı: 1- ismin sonunda müenneslik tesisi (ة) varsa atılır
 2- ismin son harfinin harekesi **esre** yapılıdır.
 3- ve sonuna şeddeli bir ye (ي) konulur.
 4- isimlerin son harfi **elif veya ye** ise vava dönüşür.
 5- isimlerin son ikinci harfi **ye** ise genelde düşer.

ÖRNEKLER أمثلة

Sütcü **لَبِنٌ-لَبْنِيٌّ** kumlu **رَمْلٌ-رَمْلِيٌّ** dini-dinsel **دِينِيٌّ-دِينِيٌّ** ilmi-bilimsel **عِلْمِيٌّ-عِلْمِيٌّ**
 Mekkeli-ye ait **مَكَّةٌ-مَكِّيٌّ** kureyşli **قُرَيْشِيٌّ-قُرَيْشِيٌّ**
 siyahlı-İlgili **سَوْدَاءٌ-سَوْدَاوِيٌّ** bastonla ilgili **عَصَاٌ-عَصَاوِيٌّ** dünyevi-dünyasal **دُنْيَاٌ-دُنْيَاوِيٌّ**
 alevi-ali ile ilgili **عَلِيٌّ-عَلَوِيٌّ** tarihi **تَارِيخٌ-تَارِيخِيٌّ**
 Mekkeli b öğretmenler **مُعَلِّمَاتٌ مَكِّيَّاتٌ**
 Mekkeyle ilgili kitaplar **كُتُبٌ مَكِّيَّةٌ**

İSM-İ TAFDİL (bilgili,daha bilgili ve en bilgili gibi kıyaslama sıfatlarıdır)

- YAPILIŞI: 1-** üç harfli fiillerde **أَفْعُلٌ** (müennesi **فُعْلَى**) kalıbına sokulur.
 2- 4,5,6 ve diğer bazı fiillerin masdarları çift üstün olarak yazılır. Başına da istenen anlama uygun şu üçlü ism-i tafdillerden biri getirilir. (**أَحْسَنٌ** Daha- en güzel **أَقْلٌ** daha- en az **أَوْفَى** daha- en vefalı,bağlı **أَسْهَلٌ** daha- en kolay **أَصْعَبٌ** daha- en zor **أَقْوَى** daha- en güçlü **أَشَدُّ** daha- en şiddetli **أَكْثَرٌ** daha- en çok)
 3- ism-i tafdilden sonra min (**مِنْ**) getirilirse **daha** getirilmezse **en** anlamına gelir.
أَسْهَلٌ en kolay **أَسْهَلٌ مِنْ** daha kolay

İSM-İ TAFDİLİN ÇEKİMİ (أَكْبَرُ daha-en büyük)

çoğul	ikil	tekil	
أَكْبَرُونَ	أَكْبَرَانِ	أَكْبَرٌ	Müzekker
كُبْرِيَّاتٌ	كُبْرِيَّانِ	كُبْرَى	müennes

Not: altı çizili ve kırmızı olan çoğullar kuralsızdır.

ÖRNEKLER أمثلة

Sen(e) aliden daha çok konuşuyorsun-daha konuşkansın **أَنْتَ أَكْثَرُ تَكَلَّمَ مِنْ عَلِيٍّ**
 Ben senden daha büyüğüm **أَنَا أَكْبَرُ مِنْكَ**
 Ayşe en uzundur **عَائِشَةُ طَوَّلَى**
 Ayşe öğrencilerin en uzundur **عَائِشَةُ طَوَّلَى التَّلْمِيذَاتِ**
 Onlar(k) erkeklerden daha şefkatlidirler **هُنَّ رُحَمَاءٌ مِنَ الرِّجَالِ**

ŞART EDATLARI

- Not: 1-** şart cümlesinin başına gelirler,
 2-şart ve cevap muzari fiillerinin ikisini de tekillerde cezm-sakin yaparlar, ikil ve çoğullarda ise nunları düşürürler. Fiil mazi olursa etkilemezler.
 3- cevap cümlesi isim cümlesi ise, veya istek fiillerindense, veya başında **قَدْ لَنْ. سَ. سَوْفَ** olursa başına mutlaka fe (**فَ**) gelir.

1-İKİ FİİLİ CEZM EDEN ŞART EDATLARI

إِذَا -ise **إِذَا تَحْتَرَمُ تُحْتَرَمُ** saygı gösterirsen saygı görürsün

إِنْ - ise **إِنْ تَذْهَبْ أَذْهَبُ** gidersen giderim

مَنْ - kim ise **مَنْ يَجْتَهِدُ يَنْجَحْ** kim çalışırsa başarır

مَا - ne ise **مَا تَقْرَأُ تَسْتَفِدُّ مِنْهُ** ne okursan ondan faydalanırsın

مَهْمَا - her ne ise **مَهْمَا تَزْرَعُهُ تَحْصُدُهُ**

مَتَى - ne zaman ise **مَتَى تَذْهَبْ أَذْهَبُ**

أَيَّانَ - ne zaman ise **أَيَّانَ تَذْهَبْ أَذْهَبُ**

أَيْنَ - nerede, nereye ise **أَيْنَ تَذْهَبْ أَذْهَبُ**

حَيْثُمَا - nerede, nereye ise **حَيْثُمَا تَذْهَبْ أَذْهَبُ**

أَنَّى - nasıl ise **أَنَّى تَذْهَبْ أَذْهَبُ**

كَيْفَمَا - nasıl ise **كَيْفَمَا تَذْهَبْ أَذْهَبُ**

أَيُّ - hangisi ise **أَيُّ طَالِبٍ يَجْتَهِدُ يَنْجَحُ**

Not: 1-bu edatlardan sadece **أَيُّ** nün son hareketi değişir.

2- şart edatlarının sonuna fazladan me(**مَا**) gelebilir, fakat anlam değişmez.

II- İKİ FİİLİ ETKİLEMEYEN ŞART EDATLARI

Not: **أَمَّا** dışında bu edatlardan sonra gelen şart ve cevap fiilleri genelde mazi olur.

لَمَّا zaman, vakit, de, da, ince **لَمَّا بَكَيتُ انْشَرَحَ صَدْرِي** ağlayınca içim açıldı

إِذَا zaman, vakit, de, da, ince **إِذَا جَاءَ الرَّبِيعُ تَفَتَّحَتِ الْأَزْهَارُ** ilkbahar gelince çiçekler açar

لَوْ olsa **لَوْ اجْتَهَدْتُ لَنْجَحُ** çalışsaydı mutlaka başarırdı.

لَوْلَا olmasaydı **لَوْلَا عَلِيُّ لَمَّا نَجَحَ أَحْمَدُ** ali olmasaydı Ahmet başaramazdı

لَوْمَا olmasaydı

أَمَّا her halükarda ,ne olursa olsun, her ne ise, gelince, ise ama

her ne ise, bana gelince ben gidiyorum **أَمَّا أَنَا فِدَاهِبٌ فَأَمَّا الْيَتِيمُ فَلَا تَفْهَرُ**

كُلَّمَا her defasında **كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا** Zekeriya as yanına her girişinde onun yanında yiyecekler bulurdu.

HAL (failin veya mefulün durumunu bildiren kısımdır.)

NOT: hal, durumunu bildirdiği isme sadece tekil-ikil-çoğul ve müzekker-müenneslik açısından uyar.

Ancak İnsan dışındakilerin çoğullarının haberi, sıfatı, fiili, hali vb. müennes-tekil gelir

HALİN ÇEŞİTLERİ

1- hal tek kelime olursa genelde ism-i fail olur.

جَاءَ الْوَالِدَانُ لِأَعْيُنِي **جَاءَ الْوَالِدَانُ لِأَعْيُنِي** **جَاءَ الْأَوْلَادُ لِأَعْيُنِي** çocuk -iki-lar oynayarak geldiler

جَاءَتِ الْبَنَاتُ لِأَعْيُنِي **جَاءَتِ الْبَنَاتُ لِأَعْيُنِي** **جَاءَتِ الْبَنَاتُ لِأَعْيُنِي** bir kız-iki-lar oynayarak geldiler

2- hal mazi fiil olursa başına vegad (**وَقَدْ**) gelir

Ali arabasına binmiş olduğu halde geldi **جَاءَ عَلِيٌّ وَقَدْ رَكِبَ سَيَّارَتَهُ**

3- hal muzari fiil olursa başına bir şey gelmez. Ancak başında **gad (قَدْ)** varsa **ve(وَ)** ilave edilir.

Öğretmen sınıfa öğrencileri müjdeleyerek girdi **دَخَلَ الْمُعَلِّمُ الصَّفَّ يُبَشِّرُ الطَّلَبَةَ**

4- hal isim cümlesi olursa başına **ve (وَ)** gelir

İnsanlar uyurken ben uyumadım **أَنَا سَهَرْتُ وَ النَّاسُ نَامُوا**

5- hal şibih-kırık cümle olursa, aynen kalır..

Hilali bulutlar arasında gördüm **رَأَيْتُ الْهَيْلَالَ بَيْنَ السَّحَابِ**

Zinetleri içinde kavminin yanına çıktı. **خَرَجَ عَلَيَّ قَوْمُهُ فِي زِينَتِهِ**

İSTİSNA

1- hariç, den başka, dışında, sadece, yalnız, ancak, müstesna anlamlarına gelen edatlarla bir şeyi hariç tutma işlemidir.

2- إلا edatı gelen yerlerde **istisna edilen şeyin harekesi**: fail istisna edatından önce geçtiyse **üstün**, geçmediyse **ötre**, diğerlerinde ise cümle içindeki alması gereken hareke olur. Ancak (**عَداً** **خَلا** **سِوَى** **غَيْرُ** **حَاشَا**) bu edatlardan sonar gelen istisnanın harekesi, muzaf ileyh olduğunda esre olur.

İstisna edatları:

إلا **غَيْرُ** **سِوَى** **خَلا** **عَداً** **حَاشَا**

ÖRNEKLER أمثلة

مَا رَأَيْتُ فِي الصَّفِّ إِلَّا خَالِدًا مَا جَاءَ الطُّلَّابُ إِلَّا خَالِدًا جَاءَ الطُّلَّابُ إِلَّا خَالِدًا

Sınıfta sadece halidi gördüm(başkasını görmedim. Halid hariç öğrenciler gelmedi

Halid hariç öğrenciler geldi

مَا جَاءَ الطُّلَّابُ **غَيْرِ** خَالِدٍ

مَا جَاءَ الطُّلَّابُ **خَلا** خَالِدٍ

مَا أَنْتَ إِلَّا طَالِبٌ

Halid hariç öğrenciler gelmedi

Halid hariç öğrenciler gelmedi

sen ancak sadece bir öğrencisin

MUBALAĞALI İSM-İ FAİL (abartılı ve devamlı olan ism-i faillere denir)

KALIPLARI (gin, giç, baz, kar,ci, li, dar,geç eklerinin karşılığıdır.)

1- **فَعَالٌ** (genellikle mesleksahipleri için kullanılır. Meslekler içinse **فِعَالَةٌ** kalıbı kullanılır.demirci **حَدَّادٌ** kömürcü **فَحَّامٌ** dalgıç **غَوَّاصٌ** balıkçı **سَمَّاكٌ** ekmekçi **خَبَّازٌ**2- **فَعَالَةٌ**Bilge **عَلَامَةٌ** gezgin **رَحَّالَةٌ**3- **مِفْعَالٌ**Atılgan **مِقْدَامٌ** müsafirperver **مِضْيَافٌ** faziletli **مِفْضَالٌ**4- **فَعِيلٌ**Şirret **شَرِيرٌ** ayyaş **سَكِيرٌ** özü sözü doğru olan **صِدِّيقٌ**5- **فُعْلَةٌ**Çok gülen **ضُحْكَةٌ** alaycı **هُمَزَةٌ**6- **فِعْلٌ**İhtiyatlı **حَذِرٌ** sevinçli **فَرِحٌ** uyanık **يَقِظٌ**7- **فُعُولٌ**Sabırlı **صَبُورٌ** ağırbaşlı **وَقُورٌ** obur **أَكُولٌ** çok cahil **جَهُولٌ** çok şükredici **شُكُورٌ**8- **فُعِيلٌ**Çok merhametli **رَحِيمٌ** çok bilgili **عَلِيمٌ** çok işiten **سَمِيعٌ** çok gören **شَهِيدٌ**9- **فَاعُولٌ**Ayırt edici **فَارُوقٌ** çok ihtiyatlı **حَذُورٌ**

TAACCÜB (HAYRET) FİLLERİKALIPLARI: **مَا أَفْعَلَهُ أَفْعَلٌ بِهِ**Okul ne kadar faydalı **مَا أَنْفَعَ الْمَدْرَسَةَ** bahar ne kadar güzel **مَا أَجْمَلَ الرَّبِيعَ**bahar ne kadar güzel idi **مَا أَجْمَلَ مَا كَانَ الرَّبِيعُ** bahar ne kadar güzel olacak **مَا أَجْمَلَ مَا يَكُونُ الرَّبِيعُ**

ÖVGÜ VE YERĞİ FİLLERİ**بِئْسَ**

ne kötü-fena

سَاءَ

ne kötü-fena

نِعْمَ

ne güzel-iyi

Not: **بِئْسَ** fiillerinden sonra genellikle iki ötreli isim bulunur. Bazen özne gizli olur. Sadece **سَاءَ** fail ve meful alır.Ali ne iyi adamdır **نِعْمَ الرَّجُلُ عَلَيَّ**ne güzel yapmışsın-yaptığın ne güzel **نِعْمَ مَا فَعَلْتَهُ**Ne güzel kuldur (o) **نِعْمَ الْعَبْدُ**Ne kötü kuldur (o) **بِئْسَ الْعَبْدُ**İmanınız size ne kötü şey emrediyor-imanınızın size emrettiği şey ne kötüdür **بِئْسَ مَا يَأْمُرُكُمْ بِهِ إِيمَانُكُمْ**Ne kötü varış yeridir (orası) **سَاءَتْ مَصِيرًا** ne kötü yoldur (o) **سَاءَ سَبِيلًا** ne kötü örnektir (o) **سَاءَ مَثَلًا****MUKAREBE (YAKLAŞMA) FİLLERİ**

Not: bu fiillerden sonra muzari fiil gelir.

genellikle muzari fiilin başına **أَنْ** alır **أَوْشَكَ - يُوشِكُ**genellikle muzari fiilin başına **أَنْ** alır **كَرَبَ**nadiren muzari fiilin başına **أَنْ** alır **كَادَ - يَكَادُ**Gün bitmek üzere **أَوْشَكَ النَّهَارُ أَنْ يَنْقُضِيَ**

1-CEM-İ KILLE (3-10 arası sayıdaki çoğul)

Kalıpları- örnekleri

أَفْعَالٌ	أَفْعَالٌ - فَعْلٌ	أَشْهُرٌ	ay-aylar	أَشْهُرٌ	شَهْرٌ	أَفْعَالٌ	أَفْعَالٌ - فَعْلٌ
أَفْعَالٌ	Yemek-ler	أَفْعَالٌ	kilit-ler	أَفْعَالٌ	ثُرْكٌ	أَفْعَالٌ	أَفْعَالٌ - فَعْلٌ
أَفْعَالٌ	Yiğit-ler	أَفْعَالٌ	kardeş-ler	سُئَالٌ - أَسْئَلَةٌ	سُئَالٌ	سُئَالٌ	سُئَالٌ - أَدِلَّةٌ
أَفْعَالٌ	Yiğit-ler	أَفْعَالٌ	kardeş-ler	أَخٌ - إِخْوَةٌ	فَتَى - فِتْيَةٌ	أَخٌ - إِخْوَةٌ	أَخٌ - إِخْوَةٌ

2- CEM-İ KESRE (sınırsız sayıdaki çoğul)

Kalıpları- örnekleri

فِعْلٌ	كِرْمِزِي	أَحْمَرٌ	حُمْرٌ	siyah	أَسْوَدٌ	سِيَّاهٌ	سِيَّاهٌ
فِعْلٌ	Yeşil	أَخْضَرٌ	yeşiller	beyaz	أَبْيَضٌ	بَيْضٌ	بَيْضٌ
فِعْلٌ	Peygamber-ler	رَسُولٌ - رُسُلٌ	kitap-lar	كِتَابٌ - كُتُبٌ	كِتَابٌ - كُتُبٌ	كِتَابٌ - كُتُبٌ	كِتَابٌ - كُتُبٌ
فِعْلٌ	Cümle-ler	جُمْلَةٌ - جُمَلٌ	daha büyük-ler	كُبْرَى - كُبْرَى	كُبْرَى - كُبْرَى	كُبْرَى - كُبْرَى	كُبْرَى - كُبْرَى
فِعْلٌ	Nimet-ler	نِعْمَةٌ - نِعَمٌ	gazi-ler	عَزَاةٌ - عَزَى	عَزَاةٌ - عَزَى	عَزَاةٌ - عَزَى	عَزَاةٌ - عَزَى
فِعْلٌ	Hakim-ler	قَاضِيٌ - قُضَاةٌ	işçi-ler	عَامِلٌ - عَمَلَةٌ	عَامِلٌ - عَمَلَةٌ	عَامِلٌ - عَمَلَةٌ	عَامِلٌ - عَمَلَةٌ
فِعْلَةٌ	Büyücü-ler	سَاحِرٌ - سَحَرَةٌ	yaralı-lar	جَرِيحٌ - جَرَحَى	جَرِيحٌ - جَرَحَى	جَرِيحٌ - جَرَحَى	جَرِيحٌ - جَرَحَى
فِعْلَى	Öldürülmüş-ler	قَتِيلٌ - قَتِيلٌ	hasta-lar	مَرَضَى - مَرَضَى	مَرَضَى - مَرَضَى	مَرَضَى - مَرَضَى	مَرَضَى - مَرَضَى
فِعْلَةٌ	Maymun-lar	قِرْدٌ - قِرْدَةٌ					
فِعْلٌ	Gazi-ler	عَازِيٌ - عَازِيٌ					
فِعْلٌ	Ouçlu-lar	صَائِمٌ - صَوَامٌ	ayakta duran-lar	قَائِمٌ - قَائِمٌ	قَائِمٌ - قَائِمٌ	قَائِمٌ - قَائِمٌ	قَائِمٌ - قَائِمٌ
فِعْلٌ	Elbise-ler	ثَوْبٌ - ثِيَابٌ	dağ-lar	جَبَلٌ - جِبَالٌ	جَبَلٌ - جِبَالٌ	جَبَلٌ - جِبَالٌ	جَبَلٌ - جِبَالٌ
فِعْلٌ	Kalp-ler	قَلْبٌ - قُلُوبٌ	göz-ler	عَيْنٌ - عَيْنٌ	عَيْنٌ - عَيْنٌ	عَيْنٌ - عَيْنٌ	عَيْنٌ - عَيْنٌ
فِعْلَانٌ	Yunus balığı-ları	حَيْتَانٌ - حَيْتَانٌ	uşak-lar	غُلَامٌ - غُلَامٌ	غُلَامٌ - غُلَامٌ	غُلَامٌ - غُلَامٌ	غُلَامٌ - غُلَامٌ
فِعْلَانٌ	yaya-lar	رَجُلٌ - رَجُلَانٌ	genç-ler	شَبَابٌ - شَبَابٌ	شَبَابٌ - شَبَابٌ	شَبَابٌ - شَبَابٌ	شَبَابٌ - شَبَابٌ
فِعْلَاءٌ	Bilgin-ler	عَالِمٌ - عُلَمَاءٌ	büyük-ler	كَبِيرٌ - كُبْرَاءٌ	كَبِيرٌ - كُبْرَاءٌ	كَبِيرٌ - كُبْرَاءٌ	كَبِيرٌ - كُبْرَاءٌ
أَفْعَالَةٌ	Sert-ler	شَدِيدٌ - أَشَدَّاءٌ	zengin-ler	عَنِيٌّ - أَغْنِيَاءٌ	عَنِيٌّ - أَغْنِيَاءٌ	عَنِيٌّ - أَغْنِيَاءٌ	عَنِيٌّ - أَغْنِيَاءٌ

3- ÇOĞULUN ÇOĞULU KALIPLARI

Kalıpları- örnekleri

فَوَاعِلٌ	arkada kalan-lar	خَالَفٌ - خَوَالِفٌ	yüzük-ler	خَاتِمٌ - خَوَاتِمٌ
فِعَائِلٌ	mektup-lar	رِسَالَةٌ - رَسَائِلٌ	gazete-ler	صَحِيفَةٌ - صَحَائِفٌ
فِعَائِلٌ	fetva-lar	فَتْوَى - فِتَاوَى	eski-ler	قَدِيمٌ - قَدَامَى
فِعَائِلٌ	sandalye-ler	كُرْسِيٌّ - كُرَاسِيٌّ		
فِعَائِلٌ	başak-lar	سُنْبُلٌ - سَنَابِلٌ		
فِعَائِلٌ	bıçak-lar	سِكِّينٌ - سَكِّينٌ		
مَفَاعِلٌ	mescid-ler	مَسْجِدٌ - مَسَاجِدٌ	büro-lar	مَكْتَبٌ - مَكَاتِبٌ
مَفَاعِلٌ	anahtar-lar	مِفْتَاحٌ - مِفَاتِيحٌ	lamba-lar	مِصْبَاحٌ - مَابِيحٌ
أَفَاعِلٌ	daha büyük-ler	أَكْبَرٌ - أَكْبَرٌ	daha küçük-ler	أَصْغَرٌ - أَصَاغِرٌ
أَفَاعِلٌ	üslup-lar	أَسْلُوبٌ - أَسَالِيْبٌ	marş-lar	أَنْشُودَةٌ - أَنْشِيدٌ

MEFUL-Ü MUTLAK (o kadar. Öyle. Çok)

Cümledeki fiilin anlamını pekiştirmek* fiilin nasıl yapıldığını veya yapılış sayısını bildirmek için fiilin masdarının fiilden sonra çift üstünlü olarak getirmektir.

Örnekler

Bekçi hırsıza öyle bir dayak attı ki **ضَرَبَ الْحَارِسُ اللَّصَّ ضَرْبًا**

Allah'ı çok çok anın **أَزْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا**

Öyle sevindim ki **فَرِحْتُ فَرَحًا**

Bana bir selam verdi ki **سَلَّمَ عَلَيَّ سَلَامًا**

Öyle çalıştım ki benden başkası çalışmamıştır. **اجْتَهَدْتُ اجْتِهَادًا لَمْ يَجْتَهِدْهُ غَيْرِي**

çalıştım ama ne çalışma **اجْتَهَدْتُ أَيَّ اجْتِهَادٍ**

Askerler gibi yürüdüm **سِرْتُ سَيْرَ الْجُنُودِ**

Hırsız gibi kaçtım **فَرَرْتُ فِرَارَ اللَّصِّ**

Saat iki defa vurdu **دَقَّتِ السَّاعَةُ دَقَّتَيْنِ**

MEFUL-Ü MAAH (ile, birlikte, boyunca)

Not: meful-ü maahın başına vav gelir ve harekesi üstün olur (ikilse يَنْ –kurallı müzekker çoğulsa يَنْ alır)

Dağla birlikte-boyunca yürüdüm **سِرْتُ وَالْجَبَلِ**

nehirle birlikte-boyunca yürüdüm **سِرْتُ وَالنَّهْرِ**

sabahla birlikte-sabahleyin yola çıktım **سَافَرْتُ وَالصُّبْحِ**

geceyle birlikte-geceleyin yola çıktım **سَافَرْتُ وَاللَّيْلِ**

Halit"le birlikte ona selam verdim **سَلَّمْتُ عَلَيْهِ وَخَالِدًا**

TEMYİZ=SAYILAN ŞEY (uzunluk, ağırlık, hacim ve sayılarda)

Not: Sayılan Şey çift üstün, muzafun ileyh, veya min ile mecrur olabilir

Bir bardak süt içtim **شَرَبْتُ كَأْسًا حَلِيبًا**

Kaç gün/kitap/mil **كَمْ يَوْمًا-كَمْ كِتَابًا-كَمْ مِيلًا**

Nice günler/kitaplar **كَمْ أَيَّامٍ-يَوْمٌ=كَمْ كُتُبٍ-كِتَابٌ**

nice peygamber **كَأَيِّ مِّنْ نَّبِيِّ**

nice gece var ki **وَرُبَّ لَيْلٍ**

MÜNADA- Çağrılan

Nida edatları: يَا أَيَا هَيَا أَى أ

1- MÜNADA özel isim veya başında elif-lam olursa son harekesi ötre olur. Elif-lamlı olursa ayrıca

başına **أَيْهَا أَيْهَا** getirilir.

Ey doktor **أَيْهَا الطَّبِيبُ = أَيْتُهَا الطَّبِيبَةُ**

Ey ali **يَا عَلِيُّ**

2- MÜNADA isim ve sıfat tamlaması ise sonu çift üstün olur.

Ey Allah"ın kulu **يَا عَبْدَ اللَّهِ**

Ey dağa çıkan **يَا طَالِعًا جَبَالًا**
 Ey hayırlı işlere koşan **يَا مُسْرِعًا فِي الْخَيْرَاتِ**
 Ey cömert adam elimden tut **يَا رَجُلًا كَرِيمًا خُذْ مِنْ يَدِي**

TEKİD-VURGU

1=Lafzi Tekid

Ali Geldi Geldi **جَاءَ جَاءَ عَلِيٌّ**
 Seni Gördüm Seni **رَأَيْتَكَ أَنْتَ**

2=Manevi Tekid (isim ve zamirlere muzaaf olurlar)

Kendisi **عَيْنٌ = نَفْسٌ**
 Her ikisi **كِلْتَا = كِلْتَا** ikiller içindir
 Tümü-hepsi **كُلٌّ = جَمِيعٌ = عَامَّةٌ**

Hepsi geldiler **جَاؤُوا جَمِيعُهُمْ**
 Adam bizzat kendisi geldi **جَاءَ الرَّجُلُ نَفْسُهُ = عَيْنُهُ**
 İki öğretmenin ikisi de geldi **جَاءَ الْمُعَلِّمَانِ كِلَاهُمَا**

لَيْسَ GİBİ HAREKET EDENLER

1- مَا

Ali kitabını okumuyor **مَا عَلِيٌّ قَارِئًا كِتَابَهُ**
 Ali çalışkan değil **مَا عَلِيٌّ مُجْتَهِدًا**
 Ali adam değil **مَا عَلِيٌّ بَرَجُلًا**
 Ali şairden başka bir şey değil-sadece bir şair **مَا عَلِيٌّ غَيْرَ شَاعِرٍ**
 Ali katipden başka bir şey değil-sadece bir katip **مَا عَلِيٌّ سِوَى كَاتِبٍ**
 Bu insan değil **مَا هَذَا بَشَرًا**

2- إِنْ olumsuzluk illa ile bozulmamalı

Sen ancak-sadece bir uyarıcısın **إِنَّ أَنْتَ إِلَّا نَذِيرٌ**
 Bu ancak yüce bir melektir-bu yüce bir melekten başka bir şey değil **إِنَّ هَذَا إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ**

3- لَا

Allah'ın hükmettiğinden koruyacak hiçbir sığınak yoktur **لَا وَزَرَ مِمَّا قَضَى اللَّهُ وَأَفِيًا**
 Hiçbir cimri iflah olmaz-iflah olan hiçbir cimri yoktur **لَا بَخِيلٌ مُفْلِحًا**

BAZI EDATLAR VE KALIPLAR

أَمْ ... mi yoksa

yazsan da yazmasan da senin için birdir **سِوَاءَ عَلَيْكَ أَمْ كَتَبْتَ أَمْ لَمْ تَكْتُبْ**
 sen Halit mi yoksa ali misin **أَنْتَ عَلِيٌّ أَمْ خَالِدٌ**
 tehdit edildiğiniz yakın mı yoksa uzak mı **أَقْرَبُ أَمْ بَعِيدٌ مَا تُوعِدُونَ**

إَوْ إِمَّا ya.....veya

Ya bunu veya onu al **خُذْ إِمَّا هَذَا أَوْ ذَلِكَ**
 Sayı ya çifttir veya tektir **الْعَدَدُ إِمَّا زَوْجٌ أَوْ فَرْدٌ**

إِمَّا إِمَّا ya.....ya

Bu gelen ya alidir ya haliddir **هَذَا الْقَادِمُ إِمَّا عَلَيَّ إِمَّا خَالِدٌ**

إِذْ sürpriz ve çünkü

Biz otururken bir adam çıkageldi **بَيْنَمَا نَحْنُ نَجْلِسُ إِذْ طَلَعَ عَلَيْنَا رَجُلٌ**
 Ona ikram ettim çünkü o soylu biridir. **أَكْرَمْتُهُ إِذْ هُوَ شَرِيفٌ**

أَنْ mek ..meniz...meleri- diye

Başına geldiği muzari fiili üstün yapar ve manasını masdara çevirir. Mazi ve emir fiillerinin başına gelirse onları etkilemez sadece diye anlamına gelir.

Oruç tutmanız sizin için daha hayırlıdır **وَأَنْ تَصُومُوا خَيْرٌ لَكُمْ**
 Ona gemiyi yap diye vahyettik **وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنْ إِصْنَعِ الْفُلَكَ**
 Namaz kıldı diye onu dövdüler **ضَرَبُوهُ أَنْ صَلَّى**

بَلْ olumsuz soruya olumlu cevap için tabi ki evet ve aksine.yok hayır anlamlarında kullanılır

Bir kalem hayır aksine bir kitap al **خُذْ قَلَمًا بَلْ كِتَابًا**
 Ali öğrenci değil aksine öğretmendir **مَا عَلَيَّ طَالِبًا بَلْ مُعَلِّمٌ**
 Sen benim arkadaşım değil misin tabi ki evet **أَلَسْتَ بِصَدِيقِي؟ بَلَى**

عَنْ ...den-..dan Hakkında. Yerine

Kanser hakkında konuştuk **تَحَدَّثْنَا عَنْ السَّرَطَانِ**
 Babanın yerine oruç tut **صُمْ عَنْ أَبِيكَ**

إِذَا Sürpriz. Bir de bakmışsın. Birden. Hemen

Onu kayıp zannettim bir de baktım ki önümde duruyor **ظَنَنْتُهُ غَائِبًا فَإِذَا بِهِ حَاضِرٌ أَمَامِي**
 Onlara bir kötülük dokunduğunda bir de bakmışsın hemen ümit keserler **وَأِنْ تُصِيبَهُمْ سَيِّئَةٌ إِذَا هُمْ يَقْتَضُونَ**

إِذَنْ öyleyse. O halde

Not: başına geldiği muzari fiilin sonunu üstün yapar veya nunu düşürür.

Öyleyse hedefe ulaşırsın **إِذَنْ تَبْلُغِ الْقَصْدَ**

هَلَّا إِمَّا الْأَ الْأَ هَلَّا nezaket uyarı ve teşvik edatıdır (= senize mez misiniz)

Kulübe gelsene-gelmez misin **أَلَا تَجِيءُ إِلَى النَّادِي**
 kardeşlik hukukunu gözetseñize **أَلَا رَاعَيْتُمْ حَقَّ الْأَخُوَّةِ**
 ailene bir mektup göndersene-göndermen gerekmez mi **هَلَّا تُرْسِلُ رِسَالَةً إِلَى أَهْلِكَ**

karşın rağmen beraber على

şüphesiz rabbın zulümlerine rağmen insanları bağışlayıcıdır **إِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ لِلنَّاسِ عَلَى ظَلْمِهِمْ**

kadara kadar ki bile حتى

1-başına geldiği ismi esre yapar

şafağın doğuşuna kadar **حَتَّى مَطْلَعِ الْفَجْرِ** okula kadar **حَتَّى الْمَدْرَسَةِ**

2- hacılar hatta yayalar bile döndü **رَجَعَ الْحُجَّاجُ حَتَّى الْمَشَاةِ**

3- genci o kadar dövdü ki bayıldı –bayılıncaya kadar dövdü **ضَرَبَ الشَّابَّ حَتَّى غَشِيَ عَلَيْهِ**

DEVAMLILIK MUZAAF OLURLAR

قَبْلَ önce

قَبْلَةَ hemen öncesinde

نَحْوَ karşı-ilişkin

كِلَا her ikisi

كِلْتَا her ikisi

سِوَى hariç dışında

غَيْرُ hariç dışında

شِبْهَ benzeri

مِثْلَ gibi

بَعْضُ bazıları

كُلُّ tümü-hepsi

أَوْلُو sahipleri e

أَلَاتُ sahipleri k

ذُو sahibi e

ذَاتُ sahibi k

سَائِرُ diğeri-kalanı

تِلْقَاءُ kendi kendine

تَجَاهَ karşı yönelik*doğru

إِزَاءَ akabinden

عِنْدَ yanında

لَدُنْ yanında

لَدَى yanında

دُونَ ..sız

بِأَ ..sız

بَعْدَ sonra